

ÉLETÜNK

XXXIII. évf. 3. szám (33. Jahrg. Nr. 3)

Az európai magyar katolikusok lapja

2001. március

CSERHÁTI FERENC (München):

A SZABADSÁG EGYETLEN NEVE

Nemzeti ünnepünkre

Nemzeti ünnepek alkalmából összegyűlünk és emlékezünk történelmünk nagy eseményeire: Szent István királyunkra, az 1848-as magyar forradalom dicső napjaira, a vérbefojtott 1956-os forradalomra és szabadságharcra, 1956 eszméinek diadalára 1989-ben. Ezt tesszük Nyugat-Európában is. Nemzeti ünnepségeink előtt általában összegyűlünk a templomban és imádkozunk nemzetünkért, édes hazánkért és óhazánkért, népünk szabadságáért, jólétéért és boldogságáért. Emlékezünk és imádkozunk, de ugyanakkor a jövőbe is tekintünk, erőt és bátorságot merítünk a jelen küzdelmeiben és a jövő feladatainak megvalósításához. A múltra emlékezve keressük a szabadság, a béke, az egyetértés és boldogság útját, azt az eszmét, ethoszt, szellemiséget, lelkeséget, Lelket, amely elvezet bennünket arra az életre és jólétre, amelyért nemzeti hőseink az elmúlt évszázadok során küzdöttek és vérüket ontották: a teljes életért jólétben és szabadságban.

Az új évezred küszöbén és – tegyük hozzá – annak hajnalán különösen időszerű a múltba tekinteni – hangsúlyozta II. János Pál pápa első magyarországi látogatásakor, „*hogy levonjuk azokat a nagy tanulságokat, amelyek a jelen feladataiban és a jövő tervezésében*

Ma született a magyar szabadság...

Ma született a magyar szabadság, mert ma esett le a sajtóról a bilincs... vagy van olyan együgyű, aki azt képzelje, hogy szabad sajtó nélkül lehet bármely nemzetnek szabadsága?

Óh szabadságunk, édes kedves újszülött, légy hosszú életű e földön, élj addig, míg csak él egy magyar: ha nemzetünk utolsó fia meghal, borulj rá szemfedő gyanánt... s ha előbb jön rád a halál, ránsd magaddal sírodba az egész nemzetet, mert tovább élnie nélküled gyalázat lesz, veled halnia pedig dicsőség!

Ezzel köszöntelek, ez legyen útravalód az életben. Élj boldogul!...nem kívánom, hogy ne találkozzál vésszel pályádán, mert az örökké nyugodi élet félhalál, de legyen mindig férjferdő a vészeken diadalmaskodni!

Késő éj van. Jó éjszakát, szép csemege... szép vagy te, szebb minden országbeli testvérednél, mert nem fűdőltél vérben, mint azok, téged tiszta örömkönnyekek mostak; és bölcsöd párnái nem hideg, merev holttestek, hanem forró dobogó szívek. Jó éjszakát...! ha elalszom, jelenj meg álmaimban úgy, amilyen leszel férfikorodban, amilyen nagnak, ragyogónak, a világtól tisztelnék én remélek!

1848 március 15

Petőfi

irányíthatnak bennünket”.

A múltba tekintve

Történelmünk nagy eseményei első sorban népünk örök szabadság utáni vágyát és szeretetét idézik fel bennünk: a mohi csata, a nándorfehérvári győzelem, a mohácsi vész, Buda felszabadítása, Rákóczi szabadságharcának bukása, de mindenek előtt eszünkbe jut az 1848-as és természetesen az 1956-os forradalom és szabadságharc, és ezek győzelme napjainkban. Évfordulók, melyek szabadság-szerető népünk hazaszeretétét tanúsítják és azt, hogy őseink már nem egy alkalommal találták szembe magukat nagy kihívásokkal és mindig újra tudtak kezdeni. Így volt ez Mohi, Mohács, Nagymajtény és Világos után, legutóbb 1989-ben is. Népünk mindig újra tudott kezdeni, a megpróbáltatásokból új életerőt nyert, ha Szent István királyunk szellemének megfelelően, képes volt összeházasítani szabadság- és hazaszeretét az őszinte és komoly hitellett, az evangéliumi kereszténységgel, a szellemi, erkölcsi és anyagi megújulás igazi forrásával, hiszen a kereszténység társadalmi modernizációt is jelent, megújulást Krisztusban, aki az út, az igazság és élet. Magyarország megújul, ha „*buzgó imádság epedez százezrek ajakán*” – valljuk a Szózat költőjével.

A szabadságnak, amelyért őseink annyi áldozatot hoztak, küzdöttek és vérüket ontották, annak a szabadságnak és minden más szabadságnak egyetlen neve van: Jézus Krisztus. Ezt vallotta Szent István, és erre a sziklára építette országát, mert szerette hazáját. Később ugyancsak az ő nevében és nevéért küzdöttek felejtethetetlen őseink: Hunyadi, Kapiszlán, Rákóczi és az aradiak. Ha szeretjük hazánkat és népünket, szabadságot és jólétet kívánunk neki, akkor meg kell nyitnunk a kapukat Krisztus előtt, hiszen Ő azért jött, hogy mindenkinek élete legyen és bőségben legyen. Benne csókot vált az igazság és a béke s életre kel a szabadság és jólét.

A mában és a jövőben

Több mint egy évtizede népünk lerázta magáról az elnyomatás láncát, összetörte a majdnem félévszázados zsarnokság bilincseit és elindult a szabadság útján, azon az úton, amelyen mindig járni kívánt. A szabadság azonban sohasem szabados-ság, nem féktelenségre és kicsapongásra jogosító menlevél. Igazságot jelent, annak elismerését, hogy az ember nem mindenható őrönagának, hanem teremtmény és Istennek köszönheti létét. Úgy valószínűsíthető meg önmagát és érheti el célját, ha erre a szilárd alapra épít, tudatában van Istenről kapott emberi méltóságának, felelősséget vállal Isten és ember előtt, önmagáért és társaiért, Teremtője akaratának megfelelően. Röviden: nincs szabadság igazság, szolidaritás, felelősségtudat, áldozatvállalás és szeretet nélkül. A béke és a szabadság szelleme viszont mindig megvalósul, ha ajtót nyitunk Isten előtt, hogy betérhesen közénk.

Hazánknak és Európának elsősorban ilyen vendéglátó emberek kellene, keresztények, akik szívesen ajtót tárnak Isten előtt és befogadják őt: a szeretet Lelkét, az igazságosság Lelkét és a békesség Lelkét, hiszen „*ahol az Úr Lelke, ott a szabadság*” – figyelmeztet a Nemzetek Apostola (2 Kor 3, 17). Isten a szabadság garanciája, emberi szolidaritással és felelősségvállalással lehet azt megvédeni – hallottuk a pápai örömhírt a Brandenburi Kapunál. „*Ma sok ideológiai és kulturális áramlat kínálja magát, boldogságot, sikert és szabadságot ígérve. De nem képesek megjelölni az élet valódi célját*” – hangoztatta II. János Pál pápánk Győrött, és így folytatta: „*Egyedül Krisztus az Út, az Igazság és az Élet. Krisztus nemcsak az üdvösség útját mutatta meg, hanem ezt mondta: 'Aki hisz bennem, annak örök élete van' (Jn 6, 47). Szíve legmélyén minden ember a Krisztus által kinyilatkoztatott igazságra vágyik. Ő azért jött, hogy 'életünk legyen és bőségben legyen'. Kedvenc tanítványa taláiban jegyezte meg róla: 'Benne az élet volt, s az élet volt az emberek világossága' (Jn 1, 4). A történelem során ezt még soha senkiről nem állították. Egyedül Krisztus – aki maga az Élet – győzte le a halált. Egyedül ő hirdethette: 'Én vagyok a feltámadás és az élet' (Jn 11, 25).*

Idegenben

Emlékezünk Nemzeti ünnepünkre, nyugat-európai szóránymagyarok, hazánktól, illetve óhazánktól távol, újhazánkban. Mégis megtesszük, mert több szállal is kötődünk hazánkhoz: nyelv, család, származás, kultúra stb. Imádkozva is szívünkön viseljük sorsát. Győrött a pápa a látogatására hazánkba érkezett zarándokokkal együtt minket is emlékeztetett, hogy ne feledkezzünk meg óhazánkról, az idegenben se feledkezzünk meg róla, emlékezzünk a magunkkal hozott örökségre: „*Szívből köszöntöm a szomszédos Ausztriából és a Német Szövetségi Köztársaságból jött zarándokokat. Kedves testvérek, azt kívánom, hogy egyre jobban erősítsék meg a barátság és az együttműködés érzelmeit Magyarország polgáraival, és ezzel az országgal, amelyhez a mély kulturális kötelékeken kívül közös örökségeket, a vallási értékekhez való ragaszkodás fűz tökéletet*”. Ez a köszöntés elsősorban osztrák és német szomszédainknak, barátainknak szólt, de megnyílván inkább nekünk, európai szóránymagyaroknak, akik a magyar róna tájairól sodródottunk idegenbe: Őltsuk magunkra az új embert és itthon vagy otthon, de mindig Istennel keressük boldogulásunk útját, hiszen nélküle semmire se megyünk, amint ezt a zsolnáros már rég megfogalmazta: „*Ha az Úr nem építi a házat, / az építők hiába fáradoznak. / Hogyha az Úr nem őrzi a várost, / az őt hiába őrködik fölötte. / Hiába keltek hajnalban, / és fáradoztok késő éjjelig: / a kemény fáradság kenyérét eszitek*” (Zsolt 127/126, 1-2). Krisztussal viszont, aki „*Velünk az Isten*”, üdvösséget nyerünk: „*Am akiket szeret, ő azokat elhalmozza, jóllehet alszanak*” (uo.). Vele a jövő magyar nemzedéke is rendületlenül vallja majd a Szózat költőjével – Vörösmartyval: „*Annny balsezerecsé közt, oly sok vizsály után, megfogya bár, de törve nem, él nemzet e hazán*”.

IMASZÁNDÉKOK

Márciusra

1

Imádkozunk, hogy minden elkötelezettsége révén szűnjék meg a türehtelen társadalmi és gazdasági egyenlőtlenség, legyen vége a nyomor drámájának.

A hívők elkötelezettsége általában az alacsonyabb gazdasági és társadalmi szinten lehetséges s főleg egyéni megoldásokról tudunk, amikor egy-egy ember segít másokon. Magasabb szinten elitkolják bevételeiket-jövedelmüket, nehogy az emberek irigysége tápot kapjon.

A nagy hangon hirdetett fejlesztési és gazdasági segítékek – gazdagabb országok részéről a szegényebbek felé nem segély, hanem borsos kamatokkal ellátott kölcsön, amelynek kamatai megfojítják a fejlődő szegény országok többsikön történendő kibontakozását. Ez nem az ő hibájuk. Ha hozzávesszük: mennyi kerül a kölcsönökből egyéni zsebekbe – ez a saját hibájuk – akkor a nagy fejlesztési tervek után a nyomor marad.

Segíteni úgy lehetne, hogy a mindenkori kamat ne haladná túl az inflációs elértéktelenedés mérvét, – a kölcsönt úgyis visszaadnák. De legalább nem keresnének 3-5 %-ot kamat címén a szegényebb országokban.

Tapasztaltuk, hogy az elmúlt jubileumi évben az adósságok – amelyek egyes országok számára visszafizethetetlenek – elengedése vagy részbeni törlése körül milyen herce-hurca volt s mily kevés eredménnyel.

Másrészt minden kölcsönt felvevő országnak elemi fontosságú feladata kellene legyen oly ellenőrzési struktúrákat létrehozni, hogy a zsebekben-köntökon el-tűnődező összegeket időben „fűlőncsíp-jék”, különös tekintettel azok az országból való „kivándorlásuk” és svájci (vagy más) „letelepedésük” előtt.

Más kérdés, hogyan védekezhet a szegény ember a nyomor ellen. Gyakorta azért nem képes erre, mert nem ismeri ki magát a lehetőségek között, néha saját hibájából nem becsüli meg a kínálkozó felemelkedést. E területen is csupán országos keretekkel lehet hathatósan segíteni (nyomortelep lakosságának folyamatos csökkentése).

2.

A vértanúknak és a hit tanúságtevőinek a példája élénkítse az ökumenikus és vallásközi párbeszédet.

A párbeszédnek vallások között s tovább vezetően az ökumenizmus nem ritkán túlsúlyban túlságosan emberi indokokból indulnak ki, amelyek eleve blokkolják az érdembeli haladást. Keveset segít a nagy emberek példája, senki sem akarja a sajátját (hitét, meggyőződését, szokásait) feladni s mindegyik (legalábbis titkos) törekvése: A másikat az ő vallására téríteni. Hosszú időbe telik, amíg az egymással-élésből az egymás mellett élés alakul. Ideértve egymás megbecsülését és más beállítást, más valláshoz való tartozását. Csupán itt indulhat útjára az ökumenizmus. A vértanúk és hitvallók segítségéért kell imádkoznunk – az emberi gyengeségek áthidalásának kegyelméért.

Fejős Ottó

Frank Miklós

LENNE EGY KÉRDÉSEM...

„...fogantaték Szentlélektől...”

Éppen leadtam a szerkesztőségben az ÉLETÜNK februári számába tervezett cikkemet „Szeplőtelen Fogantatás és kapcsolt részét” címmel, amikor egy párizsi olvasónk hasonló témájú FAX-át kézhez kaptam. Tekintve, hogy az általa felvetett kérdés más oldalról közelíti meg a problémát, de azt valamennyire kiegészíti, igyekszem rá – egyéb időközben befutott kérdéseket félretéve – márciusi számunkban válaszolni.

Párizsi olvasónk ezeket írja:

Miért csak Máriával kapcsolatban beszélünk úgy, mintha egyedül őt termékenyítette volna meg az Isten? Miért nem vonatkozik ez Erzsébetre is, hisz férje erre már alkalmatlan volt.

Sámsonnál hasonló a helyzet, valamint Emese álmával stb...

Mitől mitológia az egyik, a másik meg nem?

Miklós atya válaszol:

Olvasónk kérdése fontos vallástörténeti jelenségre hívja fel a figyelmet. A görög és keleti mitológiákban gyakori, hogy híres emberek, vagy egyéniségek születése körülményeinek leírásánál, azt valamilyen isten beavatkozásának tulajdonítják. Az egyiptomi fáraók közül jónéhányról tartották, hogy isteni eredetűek, a görög félistenek pedig – ilyen Perseus, Dionysos, Herakles – egyenesen Zeusnak, a főistennek és egy földi aszszonynak gyermekei. De történeti személyiségekről – pl. Nagy Sándorról, Augustus császárról – is úgy hírlott, hogy istentől származnak.

Az Ószövetség is beszámol Isten közbelépéséről olyan esetekben, amikor valamilyen oknál fogva – kor, természetlenség – egy házaspárnak nem lehet gyermeke. Az így született gyermekek vagy Isten különös jóindulatát jelzik a szülők felé – lásd Ábrahám esetét – vagy pedig a választott nép történetében játszanak fontos szerepet, mint Sámson vagy Sámuel. Ezek közül sorolható, mint az Ószövetség utolsó prófétája, akkor is, ha születéséről már az Újszövetségben olvashatunk, az öreg házaspár, Zakariás pap és Erzsébet fia, Keresztelő János.

Ezek előrebocsátása után jogos a kérdés, lehet-e a kettőt, a különféle mítoszok történeteit és a bibliai leírásokat egy kalap alá venni, csak azért, mert témájuk hasonló. Lehet-e őket egymással párhuzamba állítani, köztük netán összefüggéseket felfedezni? Olvasónk a kérdést így fogalmazza meg: „Mitől mitológia az egyik, a másik meg nem?”

Mindenesetre hasznos, ha előbb tisztázzuk a mítosz, a mitológia fogalmát.

A görög „mythos” szó eredeti jelentése: szó, beszéd, elbeszélés. A mai szóhasználat érti rajta a vallás tárgyköréhez tartozó történeteket, melyek az istenek, hősök, szellemek eredetére, életére, működésére vonatkoznak. A mitológia ezek összefoglalása, ill. az a tudomány, mely a népek vallási hagyományainak összegyűjtésével és magyarázásával foglalkozik.

Ha ebből indulunk ki és nem vizsgáljuk a különbségeket, akkor elvben

a Biblia, főleg az Ószövetség csodás történeteit, a mitológia tárgykörébe lehetne utalni, amint azt a racionalista szentírásmagyarázat egyes képviselői meg is tették. A kereszténység ezt a látásmódot a leghatározottabban elutasítja, márcsak azért is, mert a mítosz, a mitológia fogalma magában foglalja, hogy az általa jelölt történet nem valódi esemény. A kereszténység, és ami az Ószövetséget illeti, a zsidóság álláspontja szerint is, a Biblia Isten szava, kinyilatkoztatás, amely – legalábbis lényeges részeiben – történelmi alapokon áll. Amiből nem következik, hogy mint irodalmi mű, nem alkalmaz irodalmi formákat egy-egy személy, vagy esemény bemutatásánál. Ilyen irodalmi formáknak tekinthetők egyes kiemelkedő személyiségek születés körülményeinek leírásai. Ilyen esetekben nehezen bogyozható ki, mennyi a leírásból a történeti tény és mennyi az irodalmi forma.

Lássuk mármost a különbséget, ahogyan egy mítosz mutatja be valamilyen isten beavatkozását jelentős emberek születésénél és ahogyan Isten lép közbe hasonló esetben az Ószövetségben.

1. Míg a különféle vallások mítoszaiiban az isten maga nemzi a gyermeket egy földi asszonnyal közöszlve, addig a Biblia elbeszélése szerint Isten közbelépése abban áll, hogy terméknnyé teszi egy emberpár eladdig terméketlen kapcsolatát.

2. Míg a mítoszok kéjelgő relizmussal írják le a kérdéses isten szerelmi kalandjait, addig az Ószövetségben Isten személyesen általában meg se jelenik, hanem megkönyörülve a terméketlen emberpáron, meghallgatva imáját, egy angyalal küldi üzenetét.

3. Míg a mítoszokban az isteneket nem magatartásuk, hanem csak nagyobb hatalmuk különbözteti meg az emberektől, amellyel vissza is élnek, addig az ószövetségi Istenfogalom túllép minden emberi vonatkozáson: Jahwe oly mértékben transzcendens, természetfölötti Valóság, hogy természetes kapcsolata egy asszonnyal a zsidóság számára elképzelhetetlen.

Ha ezután összevetjük az Ószövetségben leírt isteni közbelépéseket avval, amelynek következtében Mária méhében foganta Jézust, akkor további gyökeres különbségeket fedezünk fel.

1. Az ószövetségi esetekkel ellentétben, nem arról van szó, hogy Isten terméknnyé tesz egy férfi és egy nő közti kapcsolatot, hanem Isten Lelkének közvetlen, Máriát elborító ereje száll le rá. Így magyarázza meg az angyal Máriának a benne kezdődő folyamatot, amikor az felteszi a kérdést: „Hogyan történik meg ez, hiszen férfit nem ismerem?” (Lk 1,34)

2. Mária szűz volt. Ezt kifejezetten említi két egymástól független evangélista, Máté és Lukács. Mária házasságra készült: el volt jegyezve Józseffel. A szüzessége elvesztése az egybekelés előtt megakadályozta volna a házasságot. - Ezzel szemben a kérdéses ószövetségi szövegekben (és még kevésbé az antik mítoszokban) nem szűzek az isteni közbelépés női szereplői. Hogy Mária szűzen, férfi beavatkozása nélkül fogan-

Dr.Mehrle Tamás OP (Fribourg):

A „HIT ÉS ÉSZ KAPCSOLATA”

II.JÁNOS PÁL enciklikája

5. fejezet: A tanítóhivatal ítéletei filozófiai kérdésekről

Krisztus Urunk az apostolokra, nevezetesen Péterre és utódaira bízta a krisztusi hit megőrzésének a feladatát. Tekintve, hogy Jézus a tudás és bölcsesség teljességével rendelkezik, a tanítóhivatal felhatalmazva érzi magát, hogy minden igazságnak - s ide tartozik a filozófiai igazság is - hittel való összeegyeztetéséről ítéletet mondjon. Ezt nem úgy kell értenünk, mintha az Egyház illetékes lenne a filozófiai dolgokba beavatkozni, hisz a filozófia autonóm tudomány. Mivel azonban az Egyház a hitet érintő dolgokban ítéletet mondhat, azt is megállapíthatja, hogy valamilyen nézet vagy filozófiai szisztéma ellentmond-e a krisztusi hitnek vagy nem. Ezt a filozófus nem tekintheti illetéktelen beavatkozásnak, mert az Egyház nem állít fel külön filozófiai elveket, hanem a hittel való összeegyeztethetőségükről mond ítéletet. A természet és az értelem alkotója hitünk szerint maga az Isten és ezért a kettő közt, ha helyesen értelmezzük őket, ellentmondás nem lehetséges.

Az Egyház abban a tudatban, hogy Krisztus maga az igazság, igyekszik minden emberrel, tehát a filozófussal is megismertetni a keresztény hitet, persze anélkül, hogy megkísérelné őt a hitre kényszeríteni. Nem szabad az Egyháznak az ítéletét túlságosan negatívnak felfognunk, mintha eleve csak a filozófiát elítélni akarná, mert nem a filozófiában rejlik igazságot ítéli el, hanem csak azt, ami téves benne. S mivel minden emberi tudás ki van téve a tévedésnek, a filozófus önkritikáját megkönnyíti, ha a hittel kapcsolatba jut, még ha nem is hisz véglegesen. Tekintve, hogy Isten nemcsak kifejezett misztériumokat nyilatkoztatott ki az embereknek, hanem szükséges természetes igazságokat is, előfordulhat, hogy a filozófus az Egyház közvetítése révén megismervén egy igazságot felismeri, hogy ez a kinyilatkoztatott igazság tulajdonképpen az emberi tudás közkincséhez tartozik. Több ilyen természetes igazság található főképpen a teodiceában. Ezért a hitismeret a hitetlen filozófusnak is kitágíthatja a látókörét és serkentőleg hathat tanulmányaira. Ezzel kapcsolatban II.János-Pál utal XIII. Leó „Aeterni Patris” kezdetű enciklikájára, melyben a pápa az I. Vatikánum értelmében Sz. Tamás tanítását ajánlja, hogy

ta gyermekét, egyedülálló, példátlan eset.

A mondottakból, gondolom, adódik a válasz olvasónk kérdésére.

Ami Máriával, Máriában történt, nem hasonlítható semmilyen más eseményhez: benne Isten lett emberré, tehát egyedül Ő lehetett Fiának, a második isteni személynek Atyja. Mária azután lett az Istenember anyja, hogy tudatosan beleegyezett Isten terveibe: „Legyen nekem a te igéd szerint”. Ez a pillanat lett a nagy fordulópont az emberiség történetében. Hogy ez az egyedülálló esemény megvalósulhasson, hogy létrejöhessen ez a csodálatos együttműködés Isten és ember között, szemelte ki Isten Máriát és formálta az emberiség nagy „Igen”-jének hordozójává. Ez nem mítosz, ez valóság és élet.

az újkorban ismét rátalálhassunk egy a hitünkkel megegyező filozófiára. Századunk elején X. Piusz felhívta a katolikusok figyelmét arra, hogy a modernizmusban téves fenomenológiai, agnosztikus és immentista nézetek lappanganak. XII. Piusz a „Humani Generis” enciklikájában az evolúcionizmus, egzisztencializmus, hisztoricizmus veszélyeire figyelmeztetett minket. Már említettük, hogy az Egyháznak a felszabadítási teológia ügyében is közbe kellett lépnie. S noha a hívek átlaga és többsége mindezekről a tévedésekről kifejezetten nem tud semmit, az Egyház mégis szükségesnek érezte őket e tévedések veszélyére figyelmeztetni, mert ezek nemcsak tudományon sikon lesznek elterjesztve, hanem idővel közelfogássá válnak és a lelkeket elidegenítik a vallástól, sokszor anélkül, hogy ennek a tudatára ébrednének. A II. Vatikáni Zsinat pedig főképpen a „Gaudium et spes” konstitúcióban ajánlja, nevezetesen a papnövendékeknek, a filozófia tanulmányozását és gazdag bibliai antropológiát nyújt nekünk, mely az emberi személy értékére és méltóságára hívja fel figyelmünket.

A pápa e fejezetben külön kiemeli az Egyháznak a filozófiai érdekelttségét. Tekintve, hogy Isten a kinyilatkoztatást az Egyháza bízta, az Egyház nem lehet közömbös bármilyen igazság, de főképpen az emberi étellel kapcsolatos igazság iránt, sőt a filozófia fejlődését és megújulását is ajánlja.

Külön ki kell emelnünk a pápának nagyvonalú, széles látókörű nyíltságát a filozófiai tanulmányok irányában. Ez nemcsak abban nyilvánkozik, meg, hogy noha ismételtelen elismerte Aquinói Szent Tamás páratlan teológiai és filozófiai fontosságát, mégsem akarja, hogy a tomizmus tekintsük egyedüli érvényes és használható szisztémának. Nem oly értelemben, mintha a pápa az arisztotelészi és tamási metafizikai elvek érvényességét kétségbe vonná, hanem helyesen látja, hogy minden tudományos szisztéma a véges, emberi ész munkája és mindig fejlődésre, gazdagodásra szorul, aminek a feltétele más nézetek és szisztémák ismerete és tanulmányozása. A pápa nem tagadja, hogy az újabb korban is keresztény gondolkodók sajátos filozófiaiuk segítségével igyekeztek a modern kérdések megoldásához hozzájárulni, például az immanenciát tanulmányozva próbáltak a transzcendencia számára utat nyitni. Ugyanakkor elismeri, hogy zsinat utáni időben nemcsak a skolasztikában, hanem általában, a filozófia iránti érdeklődés vonalán bizonyos hanyatlás észlelhető. Ez az újabb idegenkedés a filozófiától onnét is ered, hogy az utolsó zsinat a természet-tudományok fontosságát kiemelte, amit aztán sokan helytelenül úgy értelmeztek, hogy most már a filozófiát el lehet hanyagolni és helyébe a természet-tudományokat állítani, vagy pedig kritika nélkül a teológiában bármilyen filozófiát használni.

XIII. Leó körirata annak idején az egyházban a teológia és filozófia felvirágzását idézte elő. Reméljük, hogy korunk nem kevésbé fontos enciklikája is hasonló jó eredményre vezet!

Folytatás a köv. számban.

Frank Miklós

Sajtóhíba nélkül a sajtó, nem sajtó!

Hamvazószerdá

Nunc cinis= Most hamu

Róma egyik templomában van egy márvány síremlék, amelynek felirata mélyen meggondolkoztatja az embert. Egy előkelő magas rangú herceg nyugszik a síremlék alatt, aki 1743-ban egy csata alkalmával Dettingennél elesett. Neve és előkelő nemesi származása márványba van vésvé, majd utána következnek címei, hőstettei és kitüntetései, hosszú latin lista, s a végén ennyi: *nunc cinis*, most hamu. Elgondolkodva jár az ember a bécsi kapucinusok templomának kriptájában is, ahol az osztrák-magyar Monarchia volt uralkodói, a császárkirályok nyugszanak: Mária Terézia mellett férje és 17 gyermeke, majd Ferenc József és családja, legutóbb Pármái Zita az utolsó magyar királyné. Gondolatban azon töpreng az ember: kik is voltak ezek az emberek, hiszen millióknak parancsoltak, milliók figyelték szavukra, a tekintély és hatalom polcán álltak, és most? *Nunc cinis*, most hamu.

A mindennapi életben milyen küzdelem és harc folyik a címekért és rangokért: egy külön világ ez. Az ember szeretne minél magasabbra kerülni a ranglétrán. Történek és kapaszkodnak feljebb jutni egy lépcsőfokkal. Sokaknak sikerül is méltóságra emelkedni, kitüntetések birtokába jutni és életüket dicsfény veszi körül. Évek múlva a sírjukat fedő márványlapon látatlanul belevésődik majd e két latin szó: *nunc cinis*= most hamu. Legyen egyszerű munkásemler vagy miniszter, közkatona vagy tábornok, családjánya vagy egy ország elnöke, falusi pap vagy magas egyházi méltóság hordozója, sírjára látatlanul oda merészlik e két szó: *nunc cinis*.

Régen a pápakoronázás alkalmával a szertartás alatt e szavakkal helyezte a rangidős bíboros az újonnan megválasztott pápa fejére a pápai koronát, miközben elégetett egy kender csomót: *sic transit gloria mundi*= így múlik el a világ dicsősége.

Vajon gondolunk-e néha erre az elmúlásra? Életünk végére? Mi a mi életünk, munkánk és harcunk értelme itt a földön?

Hamvazószerdán, zajos farsangi napok után nemcsak kijózanodik az ember, de megrendül a szertartás alatt, amikor hamut hint az egyház fejünkre e szavakkal: Emlékezz ember, hogy por vagy és porrá leszel.

Napjainkban az atombomba percek alatt hamuvá változtatja az élni akaró életet és világot, elhamvasztja a virágzó világvárosokat, megsemmisíti az emberi alkotást és életet. A hamu a pusztulás jelképe, figyelmeztet az elmúlásra. A világon semmi sem vész el, csak átalakul. Élet és halál, feltámadás és hamuvá válás, újraéledés és pusztulás váltakoznak. A hamu és por azt is hirdeti: a pusztulás után jön a feltámadás az anyagi világban éppúgy mint a lelkek világában. Ahogyan a búzamazig is a földbe kerül és elrothad, de csíra nő ki az elpusztult magból, új élet sarjad belőle.

Lelei sikon is van sülyledés, hanyatlás és pusztulás a bűn által. A hamvazás azonban ki kell emeljen bennünket a bűn és erkölcsi fertő mélységéből. Erre tanít bennünket évezredek messzeségéből az ószövetségi Ninive esete. Jónás, az Isten prófétája és küldötte akaratát ellenére eljutott a nagy metropoliszba, amely a Szentírás szerint elsüllyedt a bűnben. Ez a lelkileg meghalt város a próféta intő és dörgő szavaira a sötétből új életre támadt, hamut hintett fejére és szőrszáka öltözött, bőjtölt és imádkozott és ezáltal lelkileg új életre támadt. Ismét megtalálta az utat Istenhez, megtalálta lelki nyugalmát. Az ének is figyelmeztet:

Helyzetkép a szétszórtságban élő magyarok életéről

Megtudjuk-e őrizni és milyen mértékben magyarságunkat? - Melyek a legsúlyosabb problémák? - Fenyveketi-e beolvadás az elszigeteltségben élőket? - Mik a teendők? - Miben bízhatunk? -

Ezekről a témákról beszélgetett az Új Ember helyettes főszerkesztője, Kipke Tamás a külföldön élő magyar katolikusok püspökével, Miklósházy Attila jezsuita atyával, aki 1989 óta látja el fontos megbízatását. A hosszabb interjút két részben közöljük olvasóinkkal.

Püspök Úr, pontosan kikhez szól az Ön küldetése?

– A világ bármely részén élő emigráns, tehát országukat elhagyott, elhagyni kényszerült magyarokhoz. A Trianon által elszakított országrészek magyarságára tehát nem vonatkozik a megbízatásom.

Hogyan látott munkához a külföldi magyarok új püspöke?

– Elődom, Irányi László püspök halála után két évvel kaptam a kinevezést. Jegyzékeket, iratokat nemigen találtam: első dolgom az volt, hogy földerítsem, hányan és hol vannak azok az emberek, akiket a pápa a gondjaimra bízott.

Körülbelül másfél millió magyar él a világon szétszóródva – kétharmad részük lehet katolikus. Ennek az egymilliónak mintegy tizenöt százaléka mondható vallását gyakorlónak: ők járnak rendszeresen templomba, fizetik az egyházi hozzájárulást. Ezek persze csak becslült adatok. Nehéz akár csak megközelítőleg pontos számot mondani, mert előbb azt kell tisztázni: kit tekintünk magyaroknak.

Ezt sokan sokféleképp próbálták már meghatározni. Legtöbbször azt vallják: az, aki többé-kevésbé épségben megőrizte magyar anyanyelvét.

– Mindszenty bíboros is nagy súlyt helyezett erre: a világ magyarságát látogatva mindenütt azt kötötte a hívek lelkére: tanítsák a gyerekeket is magyarul. Az én fájdalmas tapasztalatom szerint a világon szétszóródott magyarság (tehát a magyarul beszélő szülők) gyerekeinek öt százaléka tud csak az anyanyelvén. Ezt a tényt nem hagyhatjuk figyelmen kívül. Ezek a gyerekek is kötődnek azonban a magyarsághoz, az óhazához. Hiba, sőt bizonyos öncsonkítás volna, ha nyelvtudásuk híján „leírnánk” őket. Én azt vallom: ha magyar, aki annak tartja magát, aki érdeklődik a gyökerei iránt.

Egy megyéspüspök nagyjából ismeri hívei számát, pontosan tudja, hány papja van. Ön – a külföldi magyarok püspöké – ezt nem mondhatja el magáról...

Örömeink mind elmúlnak, könnyeink is porba hullnak. Boldogok, kik megjavulnak, hamu szaván megindulnak.

Évszázadokkal ezelőtti gyarol emberek százai önként vezekeltek a hatalmas dómok bejáratánál és imát kértek az Isten házába igyekvőktől.

A hamut kereszt alakjában hintik fejünkre. A közelgő nagyböjtből kérjük a kereszten haldokló Jézust:

Én kegyes Jézusom, tiéd vagyok én! Mennyei orvosom, egyetlen remény. Csak egy amit kérek, majd ha porba térek, lássa meg arcodat a megtisztult lélek.

Merli Rudolf, Bubesheim

Betegek Világnapja

A Lourdes-i Szűzanya Ünnepe, Február 11-én, az egyház immár 9 éve folyamatosan, megtartja a Betegek Világnapját. Idén II. János Pál pápa az ünnepélyes megemlékezés színhelyéül az ausztráliai Sidney-i Székesegyházat jelölte ki és üzenettel fordult a világhoz.

Témájául az új evangelizációt és a szenvedő ember méltóságát választotta. Kihangsúlyozta ennek a korszerű szükségét ezen a területen, szót emelt a betegek szociális biztonsága és az élet védelme érdekében.

„Az elmúlt néhány év folyamán én is megtapasztaltam – írja a pápa, – milyen betegnek lenni, s egyre világosabban megértettem, hogy mily nagy érték ez péteri szolgálatom és az egész egyház élete számára. Együttérző szeretettel gondolván minden szenvedőre, hívom őket, hogy szemléljék hittel a megfeszített és feltámadt Krisztus misztériumát, hogy ezáltal felfedezhessék szenvedéseikben Isten jóságos tervét. Csakis Jézusra, a 'fájdalmak férfijára, a szenvedés ismerőjére' tekintve találhatjuk meg a derűt és a bizalmat”.

Nagy elismeréssel nyilatkozott az orvosok és ápolók munkájáról. Különösképpen is szükséges, hogy a különböző gyógyeszkerek, terápiák és sebészeti beavatkozások klinikai alkalmazása az emberi személy abszolút tiszteletben tartásával, és a beavatkozással járó kockázatok, tehát a korlátok szem előtt tartásával történjen.

„A keresztényeknek pedig hitükről, elkötelezettségükről kell tanúságot tenniük. Konkrét módon kell az Evangéliumról tanúskodniuk, támogatva mindent, ami azt tiszteli, de elutasítva bármely, az élet ellen való merényletet, az abortusztól az eutanáziáig.”

A Müncheni Értesítőből

hogy a gyerekek, de a beszédet már nem. Mivel a külföldi magyar szülők gyerekei közül minden huszadik ért csak jól az anyanyelvén: idővel sajnos nem sok magyar papra lesz majd szükség Nyugaton. Ez az irány aligha megváltoztatható.

Az amerikai és kanadai magyar egyházközségek, iskolák és a cserkészmozgalom a tömeges kivándorlás időszakában nagyon sokat tettek a magyarság megőrzéséért. Vannak, akik azt szeretnék, ha ma is magyar iskolába járnának a gyerekek. Ami akkor lehetséges volt, amikor még egytöbbször éltek sokan, az ma már többnyire illúzió. Az emberek szétköltöztek, folyamatosan fogyunk is: egyre kevesebb magyar iskolát és plébániát tudunk fenntartani. Én különben is ellene vagyok annak, hogy gettóba zárkózzunk. Tudomásul kell vennünk, hogy Amerikában vagy bárhol másutt az emigránsok nem tudnak „kis Magyarországot” – csinálni. Aki önszántából vagy kényszerűségből – az emigrációt választotta, annak lassan integrálódnia kell az ottani társadalomba.

A 2. rész a jövő számban!

Vers

Sár és virág, kavargó semmiség,
de hirtelen, mint villám, hogyha lobban -
két sor között - kinyílnék nekünk az Ég.

Kosztolányi Dezső (1885-1926)

Köszönjük, ha megújítja az Életünk előfizetését!

**A külföldi magyarok püspöke
Miklósházy Attila**

munkát végzett: lelkiismereti kötelességet teljesítve, külön megbízatás nélkül.

Ön kapott megbízatást, de van-e hozzá joghatósága?

– Nincs. A megbízás szó szerint így szól: „assistentia spiritualis emigratorum”, az emigráns magyarokat kell segítenem abban, hogy megmaradjanak hitükben. A területileg illetékes püspököknek van fölöttük joghatósága. Amikor látogatok a magyar híveket, először a fópasztort keresem fel, tőle kérek engedélyt. Ez majdnem formális, hiszen mindig örömmel fogadnak, segítenek, amiben tudnak.

Hány magyar pap működik emigrációban?

– Háromévenként kiadom a külföldön élő magyar és magyarul beszélő papok névsorát, a legtöbb 375 nevet és címet tartalmaz. Legutóbbi öreg. Százan dolgoznak teljes munkaidőjűben a magyar pasztorációban, további ötvenen „besegítenek”, a többiek nyugdíjasok, vagy az adott ország „saját” híveit pasztorálják.

Nem könnyű szolgálat ez, aki nem tudja jól a kinti nyelvet, az igen magányos is lehet, missziós lelkületre is szükség van: utána kell menni a bárányoknak... A magyar pasztorációban dolgozó papok teljes ellátását a szolgálatukat igénylő híveknek kell fedezniük. Csak Németország és Ausztria kivétel, ott az egyház elismeri a magyar plébániákat, tehát fizetést kapnak a papok. A római rendelkezés úgy szól, hogy a megyéspüspököknek gondoskodnia kell arról, hogy a területén élő nemzetiségi csoportoknak legyen papjuk – ha annak létfeltételeit biztosítani tudják.

Nem aggódik a jövő miatt?

– Bérmlási útjaimon többnyire az adott ország nyelvén kell prédikálnom: a magyar énekekkel még csak értik vala-

Londoni levél

Jézusról, újszerűen

Hónapok óta a szövetszerkesztőhöz szögezve szorgoskodom egy nagyszabású tanulmány magyarra fordításán. Vermes Géza, immár emeritus státusban lévő oxfordi professzor és akadémikus új könyve Jézus változó arcait deríti fel Újszövetségkutató aprómunkával, eredeti kor- és társadalomrajzzal, egyben kiérlelt átfogó gondolatokkal, hiszen korábban már három könyvet írt Jézusról. Ez a kötet, melynek a magyartítását végrehaladóra rövidesen befejezem, Budapesten, június első hetében lesz először kapható, mikoris a könyvhéten megjelenik az illusztrációs szerző, hogy dedikálja művét az érdeklődőknek.

Vermes Géza életútja sem érdekeltlen, erről szóló visszatekintése tavaly vált hozzáférhetővé magyar nyelven is „Gondviselészerű véletlenek” címmel. Bár a Makón született apja, új hettal alapítása végett hamarosan Gyulára költöztette a családot, s talán az ottani katolikus gimnáziumnak, Vermes Géza alma materének lehetett némi szerepe abban, hogy a fiatalember katolizált, mi több, érettségi után a papi pályát választotta. Az éppen visszacsatolt Szatmáron lett szeminarista. Őszintén bevallja önéletrajzában, hogy soha nem akart falusi plébános lenni, inkább a teológia és a vallásfilozófia vonzotta. Kispapként megmenekült az üldöztetéstől, de a szülei menthetetlenül Auschwitzba kerültek. A vérvizitár elcsúszása után Vermes Géza a Notre Dame de Sion szerzetesrend tagja lett Belgiumban és a Louvaini Egyetemen doktorált. Az akkoriban felfedezett kumráni, Holt-tengeri esszénus tekercsek érdekelték behatóan, s egyik legelismertebb szakértőjükként tartja őt számon a tudományos világ. Gondviselészerű véletlen, hogy fiatal papként megismerkedett egy rendkívül intelligens angol aszszonnyal, kilépett a rendből és feleségül vette. A szigortországba költözött, előbb a Newcastlei Egyetemen tanított, majd Oxfordban a zsidóságtudatás első professzora lett.

A „Jézus változó arcai” Vermes Géza ötven éves tudományos munkájának négy témáját ötvözi egybe. Ahogy elmerült a Holt-tengeri tekercsek tanulmányozásában, úgy foglalkozott egyre többet az ősi zsidó biblíamagyarázattal, majd ráért az Újszövetség tanulmányozására. Amikor egy kiadó rábízta Emil Schürer „A zsidó nép története Jézus Krisztus korában” című, háromkötetes klasszikus művének az átszerkesztését, éveken át foglalkozott a zsidók vallás- és irodalomtörténetével, ókori intézményeivel. Az Újtestamentumot nem csak független és önálló irodalmi alkotásnak látja, hanem a korai kereszténység melegágyának. Történészként Jézust, az őskeresztény egyházat és az Újszövetséget mindenestől az első századi judaizmus részének tekinti, tehát nem veti magát alá a keresztény teológiának. Történeti megközelítésének a fő célja, hogy megállapítsa, hogyan próbálták az akkori prédikátorok megérteni hallgatóikkal a mondanivalójukat, hogy igyekeztek a Jézus és galileai tanítványai által beszélt arám nyelv szellemében közvetíteni igencsak elvont gondolatokat. Ez a nyelv ugyanis hamarosan kihalt, a gondolatok pedig görögre „műfordítva” éltek tovább, tehát egészen más kulturális közegben.

A tanulmány kronológiailag visszafelé halad, János „rendhagyó” evangéliumának az elemzésével kezdődik. Pálal, a „rendhagyó” apostollal folytatja, s az Apostolok Cselekedetein át ér a szinoptikusokig. Azt deríti fel, hogyan lett egy palesztinai karizmatikus szentemberből a

Ha azt kérdezné Tőled valaki, mit szeretnél megkapni vagy elérni most hirtelen, bizonyára száz meg száz óhaj jutna eszedbe. Talán rég dédelgetett álmod egy kedves játék, egy könyv vagy egy sportfelszerelés, melyeknek nagyon örülnél. De születned, idősebb testvéreidnek is lenne bizonyára ötlete ilyenkor a „terülj-terülj asztalka” varázspálca számára. A mindennapi tapasztalat viszont mást mutat.

Birtokába jutni egy tárgynak, melyért semmit sem kell magamtól tennem, csak a mesék világában lehetséges. A Jézus példájára felnéző ember tudja, hogy nem kis erőfeszítésbe kerül egy kedvec tárgy beszerzése vagy akár egy eredményes iskolai bizonyítvány elérése is. A véletlen szerencsére nem hagyatkozhatunk. Őlbe tett kézzel nem várhatunk egy percig sem, ha azt akarjuk, hogy életünk tanítómestere, Jézus, elégedett legyen velünk. Erre tanít minket a következő kis történet:

Egy lelkes fiatalember elhatározta, hogy megkeresi a tökéletes keresztény élet útját. Rátalált egy idős és tapasztalt remetére, kihez társul szegődött. Az öreg előre figyelmeztette őt, hogy legalább egy évig ki kell bírja nála s ezalatt mindent pontosan be kell tartson, amit tőle kérni fog. A fiatalember beleegyezett. Egyetlen erőfeszítés se tűnt neki túl soknak. Hiszen mindenképpen el akarta érni élete célját. Gyorsan hozzászokott a szigorúan beosztott napirendhez és minden lelki gyakorlatot buzgón teljesített.

De a tanoncév vége felé egyre több kétélye támadt. Mert többé-kevésbé mind a régi maradt. Hibáiból, hanyag-

GYERMEKEKNEK

ságából és szétszórtságából nem „gyógyult ki”. Elment mesteréhez és kurtán furcsán be akarta fejezni a „kiképzését”: „Semmit sem ér az egész, hiszen még mindég a régi szerencsétlen vagyok. Nincs értelme az egésznek!” – „Ha Te ezt így látod” – válaszolta az öreg, – „akkor tényleg menned kell. De búcsúzóul tégy meg még egy szívességet: Menj el ezzel a fűzfakossárral a folyóhoz és meríts velem vizet.” A fiatalember értelmetlen engedelmeségi gyakorlatnak találta mindezt, de nem akarta megbántani tanítóját utolsó kérésre megtagadásával. Elment a folyóhoz, vizet merített és elvitte a kosarat az öreghez, de egy csepp víz nem volt benne. A mester arra kérte, menjen még egyszer a folyóhoz, újra és újra, tízszer. Egyre kelletlenebbül cammogott a folyóhoz. A tizedik út után meglegte a dolgot: „Mire való ez az egész játék velem? Tízszer voltam a folyónál és tízszer hiába.” De a remete sem késett a válaszal: „Igazad van! Tízszer mentél a folyóhoz, vizet merítettél és egy cseppet sem hoztál nekem. De nézd csak meg a kosarat, milyen ragyogó tiszta lett!”

Hogy aztán a végén maradt-e a fiú, nem tudom. Nem is fontos már ennek a kiderítése. Számunkra a tanulság a következő: Mi nem is akármilyen tanító iskolájába járunk megkeresztelésünk óta. Jézus a mi mesterünk, aki a legötletesebb életet ígerte nekünk és arra vár, hogy azt tegyük, amit Ő is tett. Tiszta lélekkel és vidáman vállalkozunk a rendszeres munkát másokért s akkor már a tökéletesség útjára léptünk. Ahogy mutatta!

József atya

FIATALOKNAK

Nagybőjt 3. vasárnapján olvassuk Szent Lukács evangéliumából:

„Három év óta mindig jövök, hogy gyümölcsöt keressek ezen a fügefán, de nem találok. Vágd ki!” (Lk. 13,1-9)

Az evangéliumi szakasz bevezető részében tragikus eseményekről tudósítanak a hírnökök. Vérgesztől, összeomló és embereket maga alá temető toronyról. Mindenki, a tanítványok is, szentül hitték, hogy minden baj, betegség, szerencsétlenség, ami csak történhet az emberrel, az a bűn következménye. Isten így bünteti az ellene lázadó embert.

Jézus figyelmeztető jelként értékeli a tragikus eseményeket. Ezek a szerencsétlenül járt emberek nem voltak bűnösebbek a többi galileai vagy sílói embernél. Mindenkinek, még a tanítványoknak is, van miért bűnbánatot tartani...

A mai evangéliumi részben elhangzó, a terméketlen fügefáról szóló példabeszéd is arra figyelmeztet: van miért bűnbánatot tartunk, hiszen sokat mulasztottunk. Az

későbbi generációk számára mennyei Megváltó. Természetesen olyan kötet ez, ami vitára készíthet sokakat, de távolról sem provokatív. Óriási tudományos felkészültséggel és részletekbe menő újszövetségi szövegkutatás alapján megírt, valóban gondolatébresztő munka, s érdeme volt rászánni életem több mint negyed esztendejét a fordításra, mert rengeteget tanultam belőle. Bizonyos, hogy a kötet hívó olvasói vallási megerősítést nyerhetnek ebből a Jézus Krisztust emberközbe hozó könyvből.

Sárközi Mátyás

Madridi levél

Végrendelet

Meglehetős feltűnést keltett a spanyol püspöki kar állásfoglalása a gyógyíthatatlan betegségben szenvedők végső akaratnyilvánítása ügyében. Ezt egyházi közlönyökön kívül az Internetben is közzétették bizonyára abból a megfontolásból, hogy így szélesebb körökhöz is eljut, illetve olyanokhoz is, akik egyházi kiadványokat nem szoktak olvasni.

A téma nem új, hiszen hasonló nyilatkozatot már 1987-ben javasolt egy szervezet, mely „a méltó halál jogát” írta zászlajára. Akkor azonban sem ez a jelszó nem volt egyértelmű, – mi értendő az „emberhez méltó halálal”? – sem nem vontak le belőle mindenki ugyanazt a következtetést: nem zárta ki az aktív eutanáziát sem. A végső cél minden esetre az volt: módot adni az embernek arra, hogy adott esetben megakadályozza életének s ezzel szenvedéseinek mesterséges és szükségtelen meghosszabbítását.

A püspöki állásfoglalást most az tette időszerűvé, hogy pár héttel korábban a katalán parlament egyhangúlag határozatot hagyott jóvá ugyanerről a kérdésről, míg Németalföld bizonyos esetekben az aktív eutanáziát is engedélyezte. Itt ilyenről természetesen nincs szó, nem okozhatják senkinek a halálát, de eltekintenek attól, hogy meghosszabbítsák az ember haldoklását, ugyanakkor pedig megfelelő kezeléssel enyhítik a szenvedéseket.

A főpapok által javasolt „létvégrendelet” az aláíró „családjaához, kezelőorvosához, lelki vezetőjéhez és közjegyzőjéhez” szól s így kezdődik:

„Ha eljön az a pillanat, amikor már nem tudnám kifejezni az alkalmazandó orvosi kezelésre vonatkozó akaratomat, kíváncsom és kérem, tekintsék ezt a nyilatkozatot akaratom formális, tudatos, felelős és szabad kifejezésének, s azt tartsák tiszteletben, mintha végrendelet volna”.

Miután a szöveg megállapítja, hogy „az evilági élet Isten adománya és áldása, de nem a legfőbb jó, a halál pedig elkerülhetetlen”, a rendelkező kéri, hogy gyógyíthatatlan, halálos betegség esetén „ne tartsák életben túlzott, rendkívüli eszközökkel, ne hosszabbítsák meg szükségtelenül haldoklását, de enyhítsék szenvedéseit aktív eutanázia alkalmazása nélkül. A következő szakasz pedig segítséget kér, hogy a nyilatkozó keresztényhez méltóan beletnyugodjék és elfogadja halálát, felkészüljön földi élete végére békességben, a szeretett lények társaságában s a hit vigaszával.

Befejezésül a püspökök által javasolt „létvégrendelet” hangsúlyozza, hogy érett megfontolás alapján született, s ezért kéri, tartsák tiszteletben minden bűntudat vagy lelkiismeret-furdalás nélkül.

Egyes körök úgy vélekednek, hogy ez a püspökkari állásfoglalás kissé későn érkezett. Ezzel kapcsolatban azonban emlékeztetnek rá, hogy a kérdéssel már szembenézett Narcis Jubany bíboros, az 1996-ban elhunyt barcelonai érsek, a spanyol püspöki kar életvédelmi bizottságának elnöke, aki az „Eutanázia, száz kérdés és felelet” című dokumentum felelős kiadója volt.

Rónai Zoltán

Hagyjátok a meddő vitát ...

Hagyjátok a meddő vitát!
Bölcs Isten az, ki rendel;
Az ember tiszte, hogy legyen
Békében, harcban ember.

Méltó képmása Istennek,
S polgára a hazának,
Vállassza ott, vállassza itt
A jobbik részt magának.

Arany János (1817–1882)

Pál atya

A szerkesztőség fenntartja
magának a jogot, hogy rövidítsen
a beküldött írásokon, leveleken.

Magyar főpásztorok „ad limina” látogatása

II. János Pál pápa magánkápolnájában január 30-án, kedden reggel szentmisét mutatott be az ad limina látogatásukat végző 23 magyar püspökkel együtt. A magyar főpásztorokat elkísérték a Rómában tanuló magyar teológusok, így a római Magyar-Német Kollégium magyarországi kispapjai, papjai, valamint a Pápai Magyar Intézet tagjai.

A szentmisét követően a szentatya kihallgatáson fogadta a magyar püspöki kar tagjait, majd magyar nyelvű üzenetet nyújtott át nekik. Ebben utalt a „Novo millennio ineunte” kezdetű apostoli levelére, amelyben a jövő szempontjából lényeges tennivalókat fogalmazott meg. E program megvalósítására kéri a magyar főpásztorokat. Így fontos feladatként említi az élet minden körülmények közötti védelmét, az ígéretetést és tanúságtételt, a vasárnap megszentelését, a családpasszorációt, az evangélizáció új eszközeinek használatát, a hivatásigazgatót, a világi hívek támogatását és a velük való együttműködést, az ifjúsági pasztorációt, és az ifjúság nevelését.

MK

Nemzetközi ifjúsági találkozó Kölnben

egésznapos programot szervezett február 10-én a kölni főegyházmegye lelkipásztori intézete az idegennyelvű egyházközösségek fiataljainak. A különleges rendezvény több száz fiatal érdeklődésével számíthatott, amely kellemes meglepetés volt a rendezőség számára.

Dél előtt a Szentírás egy kis részével ismerkedtek meg a résztvevők, előbb anyanyelvükön, majd vegyes csoportokba osztva. Kellemes érzés volt látni és tapasztalni, hogy mennyire kreatívak és nyitottak a fiatalok, akkor is, ha hirtelen olyan személyek társaságába kerültek, akik nem az ő anyanyelvükön tudnak. Itt már keresztyénységünk közös alapja volt az az összekötőhíd, amely biztosította a szilárd „háttérrel” beszélgetésünkben. Hiszen a nap mottójának mondanivalója: „És az Íge testté lett”, mindenki számára lényeges, bármilyen országból vagy nyelvcsoportból származzék.

Magyar közösségünk 33 fiatal tagja hallgatott a hívó szóra és kapcsolódott be a rendezvénybe. A közös ebéd és a „szakosított” csoportokban való foglalkozás közelebb hozta az ifjúságot egymáshoz. Volt aki az ebéd körüli előkészületekért felelt, volt aki viszont az esti kultúrális programok számára barkácsolt kézzelfogható és könnyen értelmezhető szimbólumokat. Az ebéd utáni szabadidőben mindenki kedvére ismerkedhetett társával vagy akár a rendezőséggel, akinek figyelme ilyen „speciális területre” is kiterjedt. Hét nyelvcsoport képviselte ezen rendezvényen egyházközösségét: olasz, horvát, portugál, magyar, indiai, lengyel és szlovák.

Az esti szentmise hangulatán igazán érezhette mindenki, hogy a keresztyénység az egész világra kiterjed. Minden csoport anyanyelvén énekelhetett és imádkozhatott, s ha valakinek kedve támadt, bekapcsolódhatott a más nyelvek szövegébe is. A város ifjúsági lelkesze szent Pál szavaival bízta a résztvevőket a hiteles keresztyén életre: „Ti Krisztus levele vagytok, amely a mi szolgálatunk által készült, nem tintával, hanem az élő Isten Lelkével írva, nem kővel, hanem a szív hűségéből való táblákkal.” (2Kor 3,3)

Miután a szentmisében kellő lelki táplálékhoz jutottunk, erősitettünk testünket egy kiadós vacsorával: Jól esett a finom falat mindenkinek, hiszen a hosszú nap igencsak megpróbált a kon-

Az Esztergomi Szent Lázár Templom

A piros téglafalak szomorúan meredeztek az átkorhadt lyukak tető leszákadta maradványait tartva, mert érezték, hogy sorsuk össze van kötve. A nagy falrepedéseknek csak a galambok örültek, mert nyugalmat találtak a romok belsejében. Belépni tilos. Életveszélyes. Ez a tábla jellemezte legjobban az Esztergomi Vaszary Kolos kórház századfordulón épült templomának és apáca lakostályaának állapotát a kommunizmus vég-

Szt. István koronájának kicsinyített másolata volt. A templomi felszerelések miseruhák, kelyhek, misekönyvek német apácáktól érkeztek. A magyar és a bajor katolikus egyház is segített, a 100 konferencia szék is Münchenből érkezett. Egy nagy csillárt is kaptunk Kölnből.

A különleges méretű 13 ajtót a „Csibész Alapítvány” árva gyerekei készítették Romániában, vagyis Csikszer-

A restaurált Vaszary Kolos hercegprímás által építtetett templom és apáca lak

napiain.

1950-ban a kommunisták elsőként álamosították a templomot, majd raktárhelyiségként használták. 1956-ban vissza került az államosított templom, de egy hónap múlva a világpolitika újabb áldozata lett az ország, és a templomból röntgen állomás, majd újra raktár lett.

A kommunizmus 45 éves rombolásai és a karbantartás nélküli használat alatt tönkre ment a tetőzet és a tető nélkül minden. Pénz nem volt a javításra és szerencsére a lebontásra sem.

1988-ban azonban elindult valami. Eddig a papoknak nem volt szabad a kórházban betegeket látogatni – csak hetenként kétszer civil ruhában mehetek be, a haldoklóhoz is.

Közben a német Bayer gyártól a Lázár Rend gyógyszereket kapott Magyarország részére s akkor mi kialakult, hogy a történelmi egyházak papjai szabad belépést kapjanak a kórházakba.

A templom megmentésére szolgált a Szt. Lázár farsangi bálak is Esztergomban. Jelentkezett a műemlékvédelmi hatóság is a követelményekkel: részborítású tető, semmi változtatás a külső eredeti kinézetén.

1993-ban egy esztergomi lovagavatás-kor meghívtuk le Duc de Brissac nagymestert és angol, német, francia, osztrák, ír, skót, amerikai és svájci lovagokat a templomunkba is, mely akkor még raktár volt, bitumenes papírral fedve.

A segítés nem maradt el. A 200 éves oltár, tabernákulum repülön érkezett Dublinból. A szép Madonna-szobor – osztrák művész munkája –, az is Ir lovagtestvérek ajándéka. A szobornál

centráló készséget. A nap színes folklór-műsorral zárult, amelyen magyar közösségünk egy gyönyörű táncműsorral remekelt. Itt mondok köszönetet a hageni „Vadróza” néptánc együttes tagjainak, élén Münich-Akontz Ildikóval, akik nem sajnálták a fáradságot arra, hogy ezen a napon velünk tartsanak.

E sorok írója végezetül csak helyeselni tud a rendezvényt hirdető plakát csalogató mottójára: „Wat die Römer künne, künne mer och”= Amire a rómaiak képesek voltak (a tavalyi ifjúsági világtalálkozón), képesek vagyunk mi is. De csak közös erővel és kellő nyitottsággal!

Lukács József, Köln

dán, a düsseldorfi német lovagtestvérek megrendelésére. Az adomány gyűjtéshez még sok ezer társadalmi munkaóra párosult és a jubileumi évben elkészült a templom.

2000 szeptember 16-án szentelte újra Paskai László bíboros, le Duc de Brissac nagymester, nagyszámú külföldi és ma-

A berendezés alatt álló templom belseje

gyar Szt. Lázár lovag, valamint a kormány és a város képviselői, összesen kb. 250 jelenlévő hívó előtt az Esztergomi Szent Lázár templomot. Decemberben Rauber, érsek pápai nuncius mint a Magyarországra akkreditált diplomáciai kar Szt. Lázár nap, doyenje, új évezredet köszöntő szentmisét mutatott be és megszentelt egy kis harangot.

A padlófűtéses szép kis templomban azóta minden héten katolikus, görögkatolikus evangélikus szentmise, illetve Istenisztelet van. Még sok pénz kellene adósságok kölcsönök kifizetésére, a három színes ablak,(- Szűzmária, - Szt.Ferenc, -Szt. Lázár) kijavítására illetve elkészítésére. A két oldalsó folyosóból, 9 szoba nyílik. Többségük még vakolatlan falakkal, padló nélkül. A templomba egy orgonát, stáció képeket és más szobrokat is szeretnénk. Bizunk benne, hogy Isten segítségével az is sikerülni fog.

A három és négy éves kis leánykák, akik a virágot szórták az ünnepi alkalommal, többször kérdezték, hogy mikor kell megint virágot szórni? A virág és a legszebb köszönet szóljon most a névtelen és ismert adakozóknak, társadalmi munkásoknak, segítőknek, - Isten fizesse meg. -

Dr. Deák László Zoltán

a Szt. Lázár Rend nagykövete

Haza a magasban

Jöhet idő, hogy emlékezni bátrabb dolog lesz, mint tervezni - bátrabb új hont a múlt időkben fürkészni, mint a jövőben -?

Mi gondom! - áll az én hazám már, védőben minden magasságnál. Csak nézelődöm, járok, élek, fegyvert szereztem, bűv-igéket.

Már meg is osztom, ha elmondom, milyen e biztos, tiúkos otthon. Dörmög, testvér, egy sor Petőfit, kőred varázskör teremődik.

Ha új tatárhád, ha kufárhád özönli el a tiszta tájat, ha utaink megcsavarodnak, mint gilisztá, ha rátopadnak:

te mondd magadban, behunyit szemmel, csak mondd a szót, miktől egyszer futó homok, népek, házak Magyarországra összezáltak.

Dühöngő folyók kezeseitek, konok bércek - ezt ne felejtsetd, ha megünn büszke szájjal vissza, mint várainkba, tükainkba.

Mert nem ijeszt, mi csak ijeszthet, nem ölhet, mi csak ölne minket, mormol magadra varázsinget, kiáldsz az éjbe Berzenyinket.

Míg szabad mezőn jártál, szedd össze, pajtás, amit láttál, mit szívvel, észlel szákmányoltál, vidám viáknál, leányoknál.

Mint Noé a bárkába gyokor, hozz fajtát minden gondolatból, ábrándok árult szerepét is, álmaid állatseregét is.

Lapuljanak bár ezredévig némán, mint visszhang, ha nem kérlek, szávaidd annál meglepőbbet dörmögnek majd a kérdezőknek.

Figyeld hát és tanuld a példát, a messzehangzóan is némán. Karolva könyvem kebelemre, nevetve nézek ellenemre.

Mert ha sehol is: otthon állok, mert az a való, amit én látok, akkor is, ha mint dűlőbát, fordítva látom a világot.

Így maradok meg hírvivőnek örzeni kincses temetőket. Homlokon lehetnek, ha tetszik, mi ott fészkel, éjbe menekszik

Illyés Gyula (1902-1983)

Egy millenniumi pályázat eredménye

A „Szabad Magyar Ujságírók Szövetsége” 2000. augusztus 20.-ára meghirdetett pályázatra 95 pályamű érkezett - elbeszélés, vers, történelmi korrajz, tanulmány -, többségében az elszakított területekről Erdély, Felvidék, Délvidék-, de a világ minden részéről. A pályázaton minden olyan mű szerepelhetett, amelynek tárgya a magyar millennium, a magyar államiság megalakulása és az ország ezeréves fennállása.

„Valamennyi pályázatot / áthatja az / izzó haza- és magyarságszeretet. Büszkék magyarságunkra és szeretik is azt.”

A díjazottak nevei:

I. díj megosztva: Bezzegh Alpár, Köszegszerdahely (Magyarország) és borosjenői Kádár István (USA); II. díj megosztva: Komoncsa Márta (Felvidék) és Filöp Mónika (Erdély); III díj megosztva: Mészáros Zoltán (Délvidék) és Erőss István (Erdély)

Dicsőítő elismerésben részesültek:

Karvanszky Mónika (Felvidék), Lévy Papp László (Erdély), Cziráj Edith (Erdély), Dávid Árpád István (Kanada), Miklós András (Franciaország)

Soós József főtitkár (USA).

Magyar zászló Westminsterben

Skóciai Szent Margit árpád-házi hercegnő emlékünnepe november 16-án, ökumenikus istentisztelet volt a westminsteri római katolikus székesegyházban. Habár az istentisztelet csaknem egészében angol nyelven folyt le, mégis magyar ünnepelés volt, az országalapító István király emlékére, a magyar kereszténység és államiság évezredének ünneplése. A hatalmas épületet megtöltötték a résztvevők, a rendezők becslése szerint mintegy ezerkétszázan jelentek meg, ezek közül csaknem ezren magyarok. Jóleső érzés volt, hogy ennyien jöttek össze, nemcsak Londonból és környékéről, hanem még Yorkshiréből is érkezett egy autóbusszal való ünnepelő.

Az istentiszteletet közösen rendezte a

Levél és kérés Pozsonyból

Tisztelt Olvasó!

Pozsonyban születtem, de évtizedekig éltem Európa szabad részében.

Pozsonyi székhelyű alapítványom neve VIDEO, ez az alapítvány jelszavának – Vitális Diaszpóráért Oktatással – a rövidítése. Az alapítvány célja a peremvidéken, kisebbségben élő magyar gyerekek szállítására a legközelebbi magyar iskolába. A szülőknek erre nincs legtöbbszor anyagi lehetőségük Szlovákiában. A munkanélküliség helyenként eléri a 37 százalékot is.

Az alapítvány a következő feladatokat vállalta magára:

– Megfizeti az iskolabuszok üzemeltetési költségeit ott, ahol szükséges.

– Hozzájárul új iskolabuszok vételi árához.

– Az iskolásokat jutalmazza jó tanulmányi eredményeikért.

– Nyári nevelő táborokat rendez a rászorult gyerekek részére.

– Segíti a végzett tanulókat a magyar nyelvű továbbtanulásban.

A felsorolt feladatokat az alapítvány saját erőből már nem tudja megfelelően teljesíteni. Ezért fordul a VIDEO alapítvány kuratóriuma önökhöz tisztelt olvasók, hogy kérje minden jóhiszemű és tehetős magyar anyagi segítségét.

A támogatási összeg változó, főleg a tanuló korától és lakóhelyétől függ. Kezdetben 500,- német márkának felel meg évente, az egyetemistáknál kb. ennek a tizszerese is.

Kérem támogassák a pozsonyi VIDEO alapítványt.

Frideczky János

Alapító

Cím: Klariská 7, SK-81103 Bratislava, Bankszámla: Ludová banka a.s. Bratislava sz. sz. 4000374705, bankirány. sz. 3100, SWIFT CODE LUBA SK BX, német és angol nyelven! Telefon: 004217 54430018; 00421708 5623238 és 004989 1784449.

MEGJELENT!

DR.CSERHÁTI FERENC: „Szívélyes lelkipásztori üdvözléssel” Szent István Társulat München – Budapest 2000, színes borítók, kartonált, 236 oldal. Ára: 15,- DM.

„Ebben a könyvében azokat a lelkipásztori leveleket gyűjtötte kötetbe, melyeket a Magyar Katolikus Misszió plébánosaként intézett híveihez az évek során. E levelek nemcsak a helyi eseményekhez kapcsolódnak: szó van bennük az Egyház és a társadalom általános problémáiról, elemzik az egyházi és a világi aktualitásokat, s nem utolsósorban lelkipásztori útmutatást adnak az Evangélium gyakorlati megvalósításához a Münchenben, Magyarországon, vagy akár a világ más táján élő magyar katolikusoknak.”

A könyv kapható Münchenben a Magyar Katolikus Misszió, Oberföhringer Straße 40., illetve Magyarországon a Szent István Társulat boltjaiban, Budapesten, Kossuth Lajos u.1.

londoni Magyar Nagykövetség a Magyarok Angliai Országos Szövetségével és az angliai magyar felekezetekkel. Az angol katolikus egyház ellenszolgáltatás nélkül bocsátotta a magyarok rendelkezésére londoni főtemplomát. Megjelent a magyar kormány részéről *Matonyi János* külügyminiszter is, és jelen volt *Alexandra hercegnő* a férjével, unokatestvére, Erzsébet királynő képviselőjében. A rendezők meghívására megjelentek a Magyarországgal szomszédos országok londoni diplomáciai képviselői, több más európai ország diplomatai, a brit parlament két házának több tagja, valamint *Robin Cook* külügyminiszter képviselőjében a Külügyminisztérium több főtisztviselője.

A szertartás méltóságteljes, a magyar résztvevők számára felemelő, az angol és más nemzetiségű vendégek számára pedig tartalmas és informatív volt, hiszen a főleg magyar zenei betétek, kórusrészletek közé beágyazott prózai szövegek nagy vonalakban összefoglalták Magyarországot, a Szent István által megteremtett magyar állam ezeréves történetét.

A megjelenteket a katedrális adminisztrátora, *Monsignor George Stack* üdvözte, majd *Szentiványi Gábor* nagykövet rövid megnyitó beszédében hangsúlyozta a magyarság történelmi kapcsolatait Nagy-Britanniával, a brit kultúra, a brit intézmények hatását Magyarországra, a Szigetország nagylelkű vendégszeretetét az önkényuralmak megtorlása elől menekülő magyarok iránt. Vörösmarty Mihály Szózatát *Sárközi Mátyas* felolvasásában, sokunk először hallhatta angolul. *Tüttő György*, londoni magyar katolikus lelkipásztor, tb. pápai prelátus megnyitó beszédében emlékeztetett arra, hogy augusztus 20-án I. Bartholomeusz konstantinápolyi patriárka bejelentette István király szentté avatását a Konstantinápolyi Zsinat részéről.

Pátkai Róbert evangélikus püspök, a Magyarok Angliai Országos Szövetségének elnöke, szentbeszédében kifejtette, hogy a szentistváni erkölcsi örökség olyan erő, amely az egyetemes emberi igazságkeresés sodrásában megoldással szolgálhat az országhatárok által szét szakított magyarság sajátos problémáira is, és amely a magyar politikai törekvéseket erkölcsi fennsík magaslatára emelheti.

A lélekemelő, s egyben bensőséges ünneplés a felekezeti képviselőinek imáival és áldásával zárult. Imát olvasott fel *Sir Angus Ogilvy*, *Alexandra* hercegnő férje, valamint *Sir Sigmund Sternberg*, a Keresztények és Zsidók Nemzetközi Tanácsának védnöke is.

Az ökumenikus istentisztelet magában hordozta a magyarság háláját, amiért tíz évszázad viharai, tengernyi megpróbáltatása, állami létének ezer veszélye, az elmúlt fél évszázad nagyrészenek erkölcsi rombolása után nyugodtabb, békésebb, s főleg szabadabb körülmények között munkálkodhat sorsának javításán. Kifejezte az igényt a szentistváni politikai stratégia beteljesítésére, a teljes jogú tagságra az európai nemzetek családjában. Bizonyította a magyarság országhatárokkal meg nem bontható egységét, a nagy világban a nemzeti határokon túl élő magyarok képességét arra, hogy mint külföldi államok törvényisztező polgárai megőrizték hűségüket nemzetükhöz is. Ekként a meghatott emlékezés a jövőbe vetett derűs bizakodással párosult.

Angliai Magyar Tükör (London)

HÍREK

Új vezető a Magyar Karitásznál

A Magyar Katolikus Püspöki Kar *Nagy Károly* pápai káplán, püspöki helynök, esperes-plébánost nevezte ki a Magyar Karitászt országos igazgatójává. A katolikus egyház hivatalos segélyszervezetének új vezetője február 2-án a MKPK Titkárságán sajtótájékoztató keretében vázolta elképzeléseit és ez alkalomból a sajtó képviselői beszámolóit is hallhattak a Karitászt eddigi tevékenységéről. *Veres András* püspök, a konferencia titkára méltatta a nyugalomba vonuló igazgatót, *Frank Miklós* eddigi munkáját.

Az 1990-ben újjászerveződő Magyar Karitászt *Frank Miklós* irányítása alatt egy éven belül bekapcsolódott a nemzetközi szervezetek működésébe, tagja lett a római Nemzetközi Karitásznak, valamint a brüsszeli Caritas Europa-nak is.

Pannonhalma Baráti köre

Új tagokat keres a Kör. A még 1991-ben a svájci Baselen alapított Baráti Kör fővédnökei között találjuk *Kohl* volt német kancellárt, *Asztrid hercegnőt*, a belga uralkodó leányát és *Raymond Barre* egykori francia miniszterelnök magyar feleségét. A jótékony célú szervezetet azért hívták életre, hogy a volt kommunista országokban anyagi támogatást is biztosítsanak a vallás ápolására, pedagógiai és kulturális feladatok ellátására alakult szellemi központoknak, elsősorban a 996-ban alapított pannonhalmi kolostornak. Ebben 1940 óta bentlakások gimnázium is működik. Jelenleg 320-an tanulnak az ősi falak között részben egyházi, részben pedig világi tanárok irányításával. A 119 tagot számláló magyar bencés rend szerzeteseinek csaknem a fele él Pannonhalmán, és – mint *Várszegi Asztrik* főapát hangsúlyozza – a politikai és társadalmi adottságok mellett a kolostor újfent a keresztény tanítás egyik fénykorává fejlődhetne ki, ha kellő anyagi bázis állna rendelkezésére. Ezt próbálja előteremteni a Baráti Kör, amelynek szervezője egy lelkes svájci: *Marcel Thürleman* (címe: *Im Kirschgarten 35, CH 4102 Binningen*).

MGY

Olvasói levél

Az Életünk ez év januári számában „Mindszenty védője volt” címmel dr. Kukor úrtól egy cikk jelent meg, amelyben Gróf Józseffel kapcsolatban téves információ jelent meg. Az iskolák államosításával kapcsolatban a következők olvashatók:

„– A javaslat 1948. június 16-án került a parlament elé... A javaslat ellen *Schlachta Margit*, *Barankovics István* szólt fel, valamint Gróf József az Esztergomi Főegyházmegye főügyésze a Kisgazdapárt színeiben. Grófnak még a felszólalása közben parlamenti képviselő – szomszédja odacsisztott egy darab papírt a következő szöveggel: Önt a Kisgazdapárt országos választmánya azonnali hatállyal kizárta a párt tagjainak sorából.” – Aláírás: Nagy Ferenc elnök.

Nem tudom a cikk írója honnan vette ezt az állítólagos írást, ugyanis Nagy Ferenc miniszterelnök, a cikkben megjelölt dátum előtt több mint egy esztendővel már emigrált, és az Egyesült Államokban élt.

Haas György, Bács

Szájról-szájra

Vidám történetek

A magyar svábok

Negyvennyolcban, mint általában a délvideki svábok közül sokan, a temesrékasi sokácok is a honvédseregben küzdöttek.

Kossuth Lajos akkor többnapig lakott Temes-Rékáson. Bizonyára nem sok biztatásba került a nagy magyarnak, hogy a Temesvár ellen ostromra átvonuló honvédséghez a rékási németek sokasága, ezekkel együtt a sokácok és a közeli falvak románjai is csatlakozzanak: megvélni a Hunyadiak régi várát az ott befészelt császáriaktól.

Későbbben, az ötvenes évek osztrák zsarnoksága alatt, megőrizték szabad, hazafias gondolkodásukat és a katonai virtust még élt bennük.

Akkoriban egy elég életrevaló, katonamódra szervezett lövészegyesületük volt, melyben az akkor is mindig velük tartó sokácoknak is nem egy derék legénye feszített. A kapitányuk azonban mindig valamelyik tekintélyesebb német polgár volt, csakúgy mint a zászlótartó is. Vasárnapokon és ünnepélyek alkalmával felvonultak a templom elé, a falusiak nagy örömeire.

Abban az időben, 1852-ben, az akkor még elég fiatal Albrecht főhercegnek feladatúl tűzték ki Bécsben a Bánság nemzetiségi vidékeinek a beutazását. Keserves mulatság lehetett akkoriban az utazás, de a főherceg bírta az út fadalmait és postakocsin igyekezett Temesvárról Lugos felé. Rékás az a közbe eső stáció a nagy országúton. Itt megpihent egy félórára a főherceg, amíg a lovat felváltották. A „Rentmeister” volt akkoriban a legnagyobb úr az egész vidéken és az ő rendelkezésére kionultak a lövészek is az ünnepélyes fogadtatáshoz. Katonásan glódiában álltak és tisztelegtek a főhercegnek illő módon. Miután a fenséges úr a tisztelgő hatóságok fejeit fogadta és néhány szóval az öreg Ruzsinszky bácsi (az akkori plébános) beszédjére válaszolt, megszólítással tüntette ki a lövészek kapitányát is, kinek „*der grosse Wichtmann*” volt a neve.

Odalépett hozzá és azt kérdezte:

– *Es freut mich, das ich hier so brave Soldaten finde, die gewiss auch unser Vaterland verteidigen würden, wenn es wieder in Gefahr käme?* (Örülök, hogy ilyen derék katonákat találók itt, akik bizonyára a mi hazánkat is megvédének, ha ismét veszélybe kerülne)

– *Kaiserliche Hoheit, wir sind nur zum Parademachen da!* (Császári Felség, mi csak parádénak vagyunk itt!) – hangzott a felelet.

– *Nun ja*, – folytatta a főherceg – *d’rum seid Ihr aber doch wohl gutesinnige österreichische Untertanen?* (No igen, de azért megbízható osztrák alattvalók vagytok, ugye?)

– *Nein, Kaiserliche Hoheit, wir sind ungarische Schwaben!* (Nem, császári Felség, mi magyar svábok vagyunk!)

Ezzel véget is ért a kegyes audienca, mert a főherceg a hintóhoz sietett és a legszebb rékasi négyesfogat Lugosra szállította harmadfél óra alatt.

Az egyetértés

Egyszer Déván küldöttséget fogadott a király. Mint nemzetiségi vidéken szokta, megkérdezte az uralkodó egy Rőcze nevű embertől:

– Milyen az egyetértés?

Rőcze barátunk nyomban kivágta a feleletet:

– *Jaj, főséges uram, amióta a Zsuzsi meghalt, azóta ott nem lehet se emi, se inni!* Tudniillik Déván volt egy „Egyetértés” nevű vendéglő.

Közreadta: Ramsay Győző

Hirdessen az Életünkben!

Elhunyt az Isteni Irgalmasság terjesztésének apostola

Dr. ANTALÓCZI LAJOS pápai prelátus, c. kanonok, plébános az egri Főegyházmegyei Könyvtár Igazgatója életének 53., áldozópapságának 28. évében, szentségekkel többszörösen megerősítve 2000. december 16-án elhunyt. Temetése december 22-én volt az egri Bazilika altomplóiban, nagyszámú hívőrege jelenlétében. Az érte bemutatott szentmise főcelebránsa Seregély István érsek volt. Ő végezte a temetési szertartást is.

Mindenkit megdöbbenett Antalóczi Lajos atya gyógyíthatatlannak felismert betegsége. Nagyon sokan imádkoztak érte – még határainkon kívül is – hogy Isten tegyen csodát, gyógyítsa meg, vagy legalább hosszabbítsa meg földi életét.

Félve gondoltunk arra, hogy Ő, a Boldogságos Szűz Mária nagy tisztelője, az Isteni Irgalmasság üzenetének buzgó terjesztője visszaadja nemes lelkét Teremtőjének, mielőtt befejezhetné nagy terveit és látna azok megvalósulását. Amitől féltünk, bekövetkezett. Isten kifürkészhetetlen akaratából a testi-lelki szenvedés kelyhét kiitta, Isten akaratát elfogadva, földi életét befejezte, és belépett az örökkévalóságba.

Elhunyt Paptestvérünk élete nagyon tevékeny, nagyon gazdag volt. Tevékenységéből most csak az Isteni Irgalmasság üzenetének terjesztését említem.

Mit is tett Antalóczi atya – sok-sok imádságon túl – az üzenet terjesztéséért?

– Lefordította és magyar nyelven kiadta az Isteni Irgalmasság Üzenetét, azt a „NAPLÓT”, amit Fausztina Nővér Jézus kívánságára foglalt írásba.

„Irgalmad többet ér, mint az élet” c. füzet ismerteti Fausztina Nővér életét és rövid összefoglalását kívánja nyújtani egyrészt az Isteni Irgalmasságról szóló szentírási és pápai tanításnak, másrészt a NAPLÓ-ban található üzenetek, s a belőle fakadó evangelizációs lehetőségeknek.

– Az Irgalmas Jézusról készült képet kisebb-nagyobb méretben számtalan példányban ingyen osztogattak. Legutóbb nagyméretű képet is készítettett és a főegyházmegye papjainak adta azzal a kéréssel, hogy a templomban helyezték el.

– Meggyőződéssel hirdette napi rekolléciókon, lelkigyakorlatokon, újságcikkekben, hogy a harmadik évezred evangelizációs munkájának egyik legfőbb feladata az Isteni Irgalmasság üzenetének terjesztése és életünkben való megvalósítása.

Macharski bíborostól, Krakói érsektől, meghívást kapott Rómába Fausztina Nővér szentéleltárára. Együtt misézett a Szent-átával, s ez nagyon boldoggá tette: eddigi fáradozásának elismerését látta ebben.

Ezután kapta életének utolsó nagy feladatát: Krakóban ugyanis épül az Isteni

Irgalmasság Bazilikája. Macharski bíboros azt kérte Seregély Istvántól, hogy a Bazilika alagsorában – ahol örökös Szentségimádás lesz – a négy kápolna közül az egyik legyen magyar kápolna. A Püspöki Kar kérését egyhangúlag elfogadta és Antalóczi atyát bízta meg a feladat elvégzésével. Az Atya újult erővel és nagy örömmel látott ennek a szíve szerinti feladatnak a megkezdéséhez. Krakóba utazott, ott tárgyalt az illetékesekkel, megismerkedett a Bazilika tervével, a kápolnák tervrajzát magával hozta.

Dr. Antalóczi Lajos

Újságcikkekben (Új Ember, Keresztény élet) említést tett arról, hogy csak a hívek adományaiból biztosítható a magyar kápolna beruházása. Ezért létrehozta az Isteni Irgalmasság ALAPÍTVÁNY-t. A tervezett magyar kápolna létrehozása volt utolsó nagy vágya, álma. Ennek megvalósítására már nem volt ideje. A feladat elvégzését reánk hagyta. Az Alapítvány Kuratóriuma el akarja végezni a vállalt feladatot Isten segítségével, buzgó lelkipásztorokkal, segítőkész emberekkel, imádkozó hívekkel és nagylelkű adakozókkal.

Tudatosítsuk magunkban, hogy az Isteni Irgalmasság üzenete és annak terjesztése Jézus ügye: Ő kívánja, Ő kéri. Ezt a kérést teljesítette Fausztina Nővér, akit egy évvel ezelőtt avatott szentté a pápa, hitelesítve a Nővér életszentségét, az erények hősi fokban való gyakorlását és a NAPLÓT, amelyet Jézus kívánságára írt.

Ezt a kérést teljesítette a Szentatyja, amikor 20 évvel ezelőtt megírta a „Dives in misericordia” – „Az Irgalomban gazdag Isten” c. Enciklikáját.

Ennek a kérésnek akart eleget tenni Antalóczi atya és ennek akarunk mi is eleget tenni mindazokkal együtt, akik az üzenet terjesztésében résztvesznek, most már az egész világon. Azon kell fáradozunk, hogy minden ember megismerje Isten irgalmas szeretetét, bízzon ebben a szeretetben, térjen meg és mindenki legyen irgalmas embertársaival szemben. Az evangéliumoknak is ez a legfőbb tanítása.

Imádkozzunk Antalóczi atyáért, imádkozzunk azért, hogy a magyar kápolna Krakóban elkészüljön és onnan az Isteni szeretet, irgalom kegyelmei nagy bőséggel áradjanak magyar népünkre, az egész világra.

Az Alapítvány levélcíme: Isteni Irgalmasság Alapítvány, H- 3301 Eger Pf. 80.

Eger, 2001. január 18.

Katona István püspök,
az Isteni Irgalmasság Alapítvány
Kuratóriumának elnöke

MEGJELENT!

„Vasárnapi gondolatok”

az Életünk c. újságban kilenc éven át *Fejős Ottó* tollából közölt elmélkedések az egyes vasárnapokra, ünnepekre. A Szent István Társulat kiadása, 332 oldal. Ára: 30,- DM portóval.

Megrendelhető:

Életünk: D-80336 München, Landwehrstr. 66
Kto-Nr.: 2188651
BLZ: 700 903 00
Liga-Bank e.G. Filiale München,
Magyarországon: a Sz. István Társulatnál.

AZ ÉLET KÖNYVÉBŐL

AUSZTRIA

BÉCS

HALOTTAINK: Obermayer Hermin, dr. László Prinz Eszterházy de Galántha, Horváth Jenő, ft. dr. Sempsey Gerhard, Takács Gizella, Torma László, Szabó N., Buszlay Mária, Tarczali Antal, Kamenyeczky József, dr. v. Ivády Alexander, ft. Bodonczy Vincze C. Op., Manno Olga, Dosztál Tibor, Kanitz Livia, Szepessy Tibor, Kovács István, Gyurits István, Eder Heléne, Ipolyi Ida, dr. Cserrmőy-Schneid Ottó, Istvánffy Lajos, Palan Magda, Döbrentey Gábor, mag. Szépfalussy István, Zentay Piroska, Hajmásy Sára.

Nyugodjanak békében!

SVÁJC

BERN

KERESZTELESEK: Kis Lenke, K. Zoltán és Magócs Márta leánya; Michelle Berzeviczy Thomas B. és Ramóna Brendli leánya, Guber Timea Fabienne, G. István és Papp Erika leánya.

Isten éltesse őket szüleik örömeire!

ZÜRICH

Halottaink: Török László, Frajna István, Maár Béla, Péter Mária, Jassó Róbert (-Affoltern am Albis), Horváth Magda, Bihari Sándor, Kocsis Szikora Margit, Szakálos Zoltán, Kasza Géza (Uster), Pádár Lajos, Szelecsényi Tibor, Szarvas Béla, Pécsi Norbert (Fällanden), Gilde Barnabás, dr. Csia Klára, Balássy Miklós (Neuhausen), Cioso Ivancsics Ilona.

R.I.P

† P. Dr. Dániel József.

Rendtestvérünk 2000. szeptember 16-án, hosszú betegség után, a betegek segítségével megerősítve, rendtársai jelenlétében, teljes öntudattal adta vissza nemes lelkét az Úrnak.

1921 szeptember 21-én született Győrött. 1941-en lépett a Don Bosco Szalézi Társaságába, 1950 február 28-án szentelték pappá Rómában.

Kiváló képességgel rendelkezett. Előjárói ezért Rómába küldték, ahol a Gregoriana Egyetemen szerzett doktori címet. Több nyelven beszélt és előjárói azonnal a fiatal szaléziak képzésével bízták meg. Olaszországban a Padua közelében lévő teológiai volt tanár 1960-tól haláláig. Németországban (Benediktbeuern) volt az új szalézi egyetem teológia-professzora.

A teológia kiváló mestere volt, de szívesen vállalt lelkizástörténi munkát is a környékbeli német falvakban. Az európai szórnyiban működő magyar lelkészeknek is kisegítő lelkésze volt.

Szívesen volt rendtársai és barátai társaságában. Ahol megfordult, mindenhol derűs hangulatot keltett. Élete utolsó évei hosszú fájdalmas betegség tette érdemszerzővé. Lelke azonban derűs és erő maradt. Teste a kolostor melletti temetőben várja a feltámadást. Távozását imádkozva gyászoljuk.

Szalézi Értesítő

† Sinkovits Imre

1928 - 2001

Életének 73. évében, január 18-án meghalt Sinkovits Imre Kossuth- és Jászai Mari-díjas színművész, érdemes és kiváló művész, a Magyar Örökség kitüntetett cím birtokosa, a Magyar Színház társulatának tagja, a „Nemzet Színésze”. Sinkovits Imre 1928. szeptember 21-én született Budapesten. A Színház és Filmművészeti Főiskola elvégzése előtt is játszott már a Belvárosi Színházban, és csaknem fél évszázaddal ezelőtt szerződött a Nemzeti Színházhoz. 56-os közszereplése miatt az anyalföldi József Attila Színházba száműzték. A Nemzeti színház 1989-ben örökös tagjává fogadta.

Megemlékezés Tollas Tiborról

Nagybárcán.

Kecskési Tollas Tibornak sokszáz ezer kilométert kellett vándorolnia ahhoz, hogy Bécsen, Münchenen, Chicagon és a fél világon át megtett kitérővel eljusson a szülőhazától a barcai temetőbe. 2000. október 21-én a család és barátok vették körül a koszorúkkal beborított sírt. A nemes vonalú, márvány kopjafát, az „Eszterlánc”-ban megénekelte harmadik gyermek, Krisztina tervezte és a volt börtöntárs, Csizmadia Zoltán avatta fel. A falu református templomában Juhász László és Leszák Sándor emlékezett a költőre. Majd özvegye Kecskési Mária, átadta a falunak a nyugati magyarság és a helyiek összefogásával újjáépült szülőházat.

Münchenben.

2001. január 21-én a müncheni Völkerkundemuseum dísztermében – Tollas Tibor születésének 80. évfordulójára alkalmából – emléket rendeztek. Prof. dr. Walter Rauning, a múzeum igazgatója, köszöntötte a megjelenteket, kiknek sorában ott volt a költő özvegye, a magyar főkonzul Gyarmathy György professzor, dr. Cserháti Ferenc plébános, a család és a barátok népes serege. Nagy Alajos emlékezett a költőre és Stief Magda versmondással, valamint Gál Csaba az általa megzenésített költemények előadásával gazdagította a műsort. Juhász László bemutatta a „Varázskör” című videó filmet és összeállítását a Tollas Tiborral foglalkozó dokumentumfilmekből. A vendéglátásról a müncheni cserkészek gondoskodtak. JH

Azonnali felvételt hirdet:

az Európai Magyar Gimnázium
a 2000/2001-es tanévre.

Az iskola – az egyetlen magyar gimnázium Nyugaton, bajor érettséget nyújt, mely Németországban elismeren a legszínvonalasabb érettségi és Európa valamennyi országában elismert

– a tanulónak a magyar és német nyelv tökéletes elsajátítását teszi lehetővé a kétnyelvű oktatás keretében, ápolja a magyar hagyományokat és a magyar kultúrát

– angol és francia nyelvtanítást nyújt

– iskolánk nagylelkű bajor és magyar állami támogatása mérsékelt internatusi árakat tesz lehetővé.

Címünk:

Európ. - Ungarisches Gymnasium
Klosterburg 2, D-92280 Kastl/Opf.,
Telefon/Fax: +49/9625 80 91 00
További információk az interneten, a
<http://www.kastl.de/hungum> cím alatt találhatók.

Adománya a „Szent István” szoborra

Mosonmagyaróvár város képviselő testülete úgy döntött, hogy szobrot állít Szent István megkoronázásának ezredik évfordulójára alkalomból államalapító nagy királyunk tiszteletére. Lebo Ferenc szobrászművész alkotását a mosoni templommal szemben kívánják elhelyezni. A szobor előre láthatólag 10 millió forintba kerül. Ebből öt milliót az Önkormányzat, egy milliót a Mosoni Polgári Kör biztosít. A hiányzó részt helyi vállalatok, lakosok és külső támogatók adományaiból kívánják fedezni.

Adományokat az „Alapítvány a városért” OTP Mosonmagyaróvár: 11737076-20057578 sz. bankszámlájára, „Szent István szobra” megjegyzéssel lehet fizetni.

Pikáli Gyula, Interlaken (Svájc)

Szent Márton püspök élete
Dr. Szabó József új videofilmje:
Márton, Krisztus Katonája
30 perc VHS-PAL,
Ára 25,- DM
Megrendelhető kiadóhivatalunknál.

Hirdetések

Tiszafüreden, a Tisza Tónál, családi ház -1985-ben épült 2 x 120 m²- 3 szoba, 2 konyha, 2 fürdőszoba, 2 WC, teljesen alapíncézett+garázs, 1800 m² vízpárti telekkel eladó. Irányár DM 58.000,-. Telefon: (H) +36/59/351 893.

Tiszaörsön (Tisza-Tó 14 km) tanya eladó – 2 lakóház, 5 gazdasági épület, 380 V, vezetékes, víz, telefon, telek: 45000 m² - Irányár: DM 135.000,-. Telefon: (H)+36 59/351 893.

Balatonberényben ikernyaraló mindkét oldala – egyenként is – eladó, 2 x 44 m² alapterületű +15 m² terasz+44m² tetőterbeépítés, 1 nappali, 3 szoba, konyha, 1 fürdősz., 2 WC, kamra berendezéssel együtt. Irányár: DM 145.000,-. Tel: 0036/74/476 760.)

Élettársnőt keres (München- vagy 50 km körzetben) - idős, egészséges, nem dohányzó, gyermektelen, jómódú, német állampolgár - öröklakás, és márka nyugdíj van- 174/70. hazatelephív, értelmségi, maximum 65 éves, nemdohányzó, vallásos nő! bérletkással bíró, csak karcsú nő személyében. Válaszokat telefonszámmal „Szeregni síróg” jellegre a kiadóba.

Újpest, 4-szobás sorházi lakás + kert + garázs 150,- ezer DM -ért eladó. Telefon: (D) 089/140 19 28.

folytatás a 8.-ik oldalon!

